

Робота над рукописом дисертації включає: визначення її композиції, індексну нумерацію розділів та підрозділів, визначення абзаців (рубрикація тексту), роботу над мовою та стилем дисертації. Традиційно композиційна структура дисертації складається з: титульного листка, змісту, вступу, розділів основної частини роботи, висновку, бібліографічного списку, додатків. Заключним моментом роботи над рукописом дисертації є її оформлення. Хоча слід відмітити, що процес оформлення дисертації відбувається одночасно із створенням її змісту. Є чітко сформульовані рекомендації щодо визначеного питання, а саме щодо оформлення зносок, скорочень, цитат, подання графічного, ілюстративного, табличного матеріалу, формул тощо.

Порядок захисту кандидатської дисертації — це регламентована процедура: попередній захист дисертації на кафедрі її підготовки, написання автореферату, подання роботи на розгляд Вченої ради і наукових опонентів, друкування на розповсюдження автореферату, підготовка до захисту, процедура публічного захисту кандидатської дисертації.

На завершальному етапі готується супроводжуюча документація для відправки пакету інформації для ВАК.

Такі загальні методичні підходи до підготовки та захисту кандидатських дисертацій.

О. Л. Примаченко, канд. екон. наук, доц.,
кафедра обліку, аналізу та аудиту в АПК

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО СПЕЦІАЛІСТА ЯК ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ЙОГО ПІДГОТОВКИ

Система вищої освіти розвивається зараз у контексті ринкових перетворень, внаслідок чого стає можливим враховувати вимоги економічних категорій щодо її функціонування. До таких категорій відносяться попит та пропозиція, конкуренція та конкурентоспроможність. Розглядаючи взаємозв'язок між цими поняттями стосовно головного результату діяльності навчального закладу — випускника, слід відмітити, що динаміка попиту на спеціалістів певного профілю та кваліфікації на ринку праці в сучасній Україні вступила в протиріччя з традиційною системою їх підготовки,

номенклатурою спеціальностей та спеціалізацій, терміном підготовки певного спеціаліста.

Поняття конкурентоспроможності спеціаліста практично в наш час не розроблене. Якщо розглядати це визначення стосовно будь-якого іншого товару, то його суть полягає в наступному: конкурентоспроможність товару — це відносна і узагальнююча характеристика товару, що вигідно відрізняє його від товару-конкурента за ступенем задоволення потреби та за витратами на її задоволення. Таким чином, комплекс конкурентоспроможності будь-якого товару складається з трьох груп: технічних, економічних та соціально-організаційних. Якщо розглянути ці елементи стосовно майбутнього спеціаліста, то одержимо наступні параметри:

— *технічні* — спеціальність та спеціалізація, обсяг засвоєної програми в годинах, дисциплінах, рівнях підготовки, одержаний документ;

— *економічні* — видатки на підготовку спеціаліста з урахуванням усіх складових витрат;

— *соціально-організаційні* — врахування соціальної структури споживачів, у даному випадку самих випускників та роботодавців, національні, регіональні та галузеві особливості організації виробництва.

Конкурентоспроможність майбутніх випускників багато в чому залежить від конкурентоспроможності навчального закладу. Специфіка випускника як товару полягає в тому, що його конкурентоспроможність тривалого користування. Саме тому необхідно немало часу для того, щоб одержати статус конкурентоспроможного. Якщо це відбувається, то протягом достатньо тривалого терміну навчальний заклад може користуватися цим статусом, як свого роду гарантією. Разом з тим завойована конкурентоспроможність висуває підвищені вимоги до організації навчального процесу. На відміну від звичайного товару оцінку роботі підприємства (навчального закладу) дає не лише споживач (студент, випускник, роботодавець), а й сам виробник (викладацький та навчальний персонал).

Таким чином, досліджуючи поняття конкурентоспроможності майбутнього спеціаліста, ми підійшли до найбільш складної проблеми — які ж уміння, навички, характеристики, якості та знання забезпечують конкурентоспроможність спеціаліста.

Сучасна модель конкурентоспроможності повинна включати такі основні властивості: цінність цілей та ціннісних орієнтацій; працьовитість; творчий підхід до справи; здатність ризикувати;

незалежність у прийнятті рішень; здатність бути лідером; здатність постійно самовдосконалюватись; прагнення професійного росту; прагнення досягти високої якості кінцевого продукту; стресостійкість. Всі ці позиції, притаманні майбутньому спеціалісту як індивідууму будуть відігравати значну роль у його подальшій професійній роботі, у відносинах з колегами і сприятимуть високій конкурентоспроможності його на професійному ринку праці.

П. В. Сацький, канд. іст. наук,
кафедра політисторії

ІСТОРИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ «ІСТОРІЇ СУЧАСНОГО СВІТУ»

Робота зі студентами економічних спеціальностей на заняттях з предмету «Історія сучасного світу» показує, що багато із них не усвідомлюють сенсу та місця вивчення історії у процесі їхнього становлення як фахівців. Відповідно, ефект від викладання дисципліни знижується, а тому втрачається комплексність сприйняття знань, умінь і навичок у процесі здобуття вищої економічної освіти.

Тому важливо, викладаючи майбутнім фахівцям економічних спеціальностей історію, акцентувати увагу під час навчального процесу на значенні економічних спеціальностей у процесі діяльності суб'єктів історичного процесу. Як то держав, партій та організацій, політичних й державних діячів тощо. Ефективніше засвоювати історію студентам може допомогти демонстрація впливу на становлення сучасних економічних систем та економічних спеціальностей, котрі вивчаються в КНЕУ, соціально-політичних процесів тривалих у часі, котрі є об'єктом вивчення історії. Такий підхід дасть змогу розкрити студентові місце його спеціальності в соціально-політичних процесах та усвідомити своє місце в суспільстві. Разом з тим, дозволить усвідомити необхідність якісного сприйняття отримуваних ним у процесі навчання знань, умінь і навичок.

Важливо допомогти студентові цілісно охопити суспільно-політичні процеси сьогодення, спираючись на досвід минулого. Це, у свою чергу, допоможе йому моделювати своє місце в них. Моделювання можливо застосовувати вивчаючи історію на семі-